

Ο διευθύνων σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, βάζει φρένο στις προσδοκίες για μείωση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος κάτω από 3,5% του ΑΕΠ και περιμένει η χώρα μας να επιστρέψει τον επόμενο χρόνο στις αγορές

Εφαρμόστε το πρόγραμμα και τηρήστε τη συμφωνία

Η συμφωνία είναι συμφωνία και δεν αλλάζει. Μιλώντας σε αυτό το πνεύμα στη συνέντευξή του στα «NEA», ο Κλάους Ρέγκλινγκ έβαλε φρένο στις προσδοκίες τόσο για τη μείωση του στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος κάτω από 3,5% του ΑΕΠ μετά το 2018 όσο και για την έγκαιρη εξειδίκευση των μέτρων μείωσης του χρέους. «Δεν βλέπω καμία διάθεση να εγκαταλείψουμε αυτή τη συμφωνία» λέει για τον στόχο του πρωτογενούς πλεονάσματος, μιλώντας στο γραφείο του στο Λουξεμβούργο και είναι φανερό ότι θεωρεί πως εκφράζει το σύνολο του Eurogroup. Όσο για το χρέος, παραπέμπει στο τέλος του προγράμματος το 2018 για τα μεσομακροπρόθεσμα μέτρα.

Ως διευθύνων σύμβουλος του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, που έχει στα χέρια του το μισό ελληνικό χρέος, ο Ρέγκλινγκ παρακολουθεί στενά τα τεκταινόμενα στην Ελλάδα. Έτσι, γνωρίζει για τις αμφισβητήσεις από κάποιους υπουργούς του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων και τις χαρακτηρίζει ενοχλητικές, αν και σπεύδει να σχολιάσει με νόημα ότι ο πρωθυπουργός και ο υπουργός Οικονομικών δεν έχουν κάνει ανάλογα σχόλια. Επίσης, εκφράζει απόλυτη συμφωνία με τη θέση της Κομισιόν για την υπόθεση της ΕΛΣΤΑΤ. Περιγράφοντας τον δρόμο της Ελλάδας από τώρα και στο εξής, ο Ρέγκλινγκ βλέπει έξοδο στις αγορές το 2017 και τέλος του προγράμματος και της χρηματοδότησης από τον ESM στα μέσα του 2018. Υπό την προϋπόθεση πλήρους εφαρμογής του υφιστάμενου προγράμματος, επισμαίνει, δεν θα χρειαστεί νέο.

Αποστολή στο Λουξεμβούργο

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Πότε θα είναι έτοιμα τα βραχυπρόθεσμα μέτρα για το χρέος; Πιστεύετε ότι θα είναι αρκετά ισχυρά ώστε να έχουν σημασία για την ελάφρυνση του χρέους;

Δουλεύουμε πάνω σ' αυτά και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν πολύ σύντομα. Ωστόσο, ορισμένα κράτη-μέλη της ευρωζώνης θεωρούν ότι η πρώτη αξιολόγηση δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη γιατί υπάρχει ένας αριθμός προαπαιτούμενων, συνδεδεμένων με τις μεταρρυθμίσεις οι οποίες συμφωνήθηκαν στην πρώτη αξιολόγηση, που εξακολουθεί να εκκρεμεί. Η δόλωση του Eurogroup τον Μάιο σαφέστατα αναφέρει ότι τα βραχυπρόθεσμα μέτρα μπορούν να εφαρμοστούν μόνο όταν ολοκληρωθεί η πρώτη αξιολόγηση. Ελπίζουμε ότι η κυβέρνηση θα εφαρμόσει τα εναπομείνοντα προαπαιτούμενα πολύ σύντομα. Στο πλαίσιο της δεύτερης δόσης, εκταμιεύσαμε ήδη 7,5 δισ. ευρώ στην Ελλάδα. Ο ESM περιμένει να εκταμιεύσει άλλα 2,8 δισ. ευρώ όταν όλες οι προϋποθέσεις ικανοποιηθούν. Επιτρέψτε μου να σας υπενθυμίσω επίσης ότι τα μέτρα ανακούφισης του χρέους για την Ελλάδα εξαρτώνται από τη δέσμευση της κυβέρνησης για μεσοπρόθεσμο στόχο πρωτογενούς πλεονάσματος 3,5% του ΑΕΠ μετά το 2018. Είναι κρίσιμο να μην αποκλίνει η κυβέρνηση από αυτόν τον δημοσιονομικό στόχο και να τιμήσει αυτή τη δέσμευση.

Θα υπάρξει σταθεροποίηση των πληρωμών τόκων;

Αυτό είναι μέρος των βραχυπρόθεσμων μέτρων. Η έκταση εξαρτάται από το τι θα κάνουμε σε συμφωνία με τον Οργανισμό για τη Διαχείριση του Δημοσίου Χρέους, γιατί υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι να το κάνουμε και διαφορετικά ανταλλάγματα. Όσο πιο πολύ σταθεροποιούμε τις μελλοντικές πληρωμές τόσο υψηλότερο θα είναι το κόστος αρχικά. Δεν είναι δωρεάν. Αν διασφαλίσουμε ότι τα επιτόκια κλειδώνουν για μεγαλύτερο διάστημα, αυτό σημαίνει ότι το επιτοκιακό κόστος θα ανέβει τα πρώτα χρόνια. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να συζητήσουμε με τον ελληνικό Οργανισμό για τη Διαχείριση του Δημοσίου

Χρέους και τις άλλες δικαιούχους χώρες για να δούμε ποιες είναι οι προτιμήσεις τους.

Θεωρείτε ότι αυτά τα μέτρα θα είναι ικανοποιητικά για το ΔΝΤ;

Αυτό που αναφέραμε είναι το βραχυπρόθεσμο κομμάτι. Η δόλωση του Μαΐου μιλούσε για βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα. Στην ανάλυση βιωσιμότητας χρέους που θα κάνει το ΔΝΤ θα λάβει υπόψη του το σύνολο των μέτρων που είναι υπό εξέταση.

Είναι πρόθυμη η Ευρώπη να εξειδικεύσει τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα έτσι ώστε το πακέτο να ισχυροποιηθεί και να περσθεί το ΔΝΤ να επιστρέψει στο πρόγραμμα;

Κατά τη γνώμη μου, είναι ένα ισχυρό πακέτο και είναι επίσης πολύ συγκεκριμένο. Αλλά, όπως είπα, είναι πολύ σαφές ότι η πλήρης εφαρμογή του θα γίνει μόνο όταν το πρόγραμμα του ESM ολοκληρωθεί με επιτυχία και επίσης τότε μόνο θα αποφασιστεί η πλήρης έκταση των μέτρων αυτών υπό το φως των αναγκών για ανακούφιση του χρέους.

Αν οι ανάγκες είναι μεγαλύτερες, θα δοθεί μεγαλύτερη ανακούφιση και αυτό είναι καλό για την Ελλάδα, αλλά αν είναι χαμηλότερες, τότε άλλες χώρες της ευρωζώνης θα είναι ευτυχείς που θα δώσουν λιγότερα. Ξέρω ότι το ΔΝΤ θα προτιμούσε να ληφθούν αποφάσεις νωρίτερα, αλλά υπάρχει σοβαρός λόγος να το κάνουμε αργότερα γιατί τότε θα μπορούμε να είμαστε πιο σίγουροι για τις πραγματικές ανάγκες της Ελλάδας – αυτή ήταν η προτίμηση του Eurogroup.

Επομένως δεν περιμένετε κάποια εξειδίκευση των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων μέτρων στο προσεχές μέλλον.

Γνωρίζουμε ότι η κυβέρνηση επενδύει ελπίδες σ' αυτό, σε μια εξειδίκευση των μέτρων από το φθινόπωρο, ώστε να δοθεί ένα σήμα στην αγορά ότι η Ελλάδα δεν θα φέρει αυτό το μεγάλο βάρος.

Προς το παρόν δεν υπάρχει μεγάλο βάρος, ούτως ή άλλως. Η εξυπηρέτηση του χρέους στην Ελλάδα τώρα και τα επόμενα λίγα χρόνια είναι πολύ μικρή. Μικρότερη απ' ό,τι στις περισσότερες χώρες της ευρωζώνης.

Γεγονός, αλλά οι επενδυτές εξετάζουν τον μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Νομίζω ότι οι επενδυτές εξετάζουν πολύ προσεκτικά την απόφαση του Eurogroup και καταλαβαίνουν τι έχει συμφωνηθεί – είναι ένας συνδυασμός της επιτυχούς εφαρμογής του προγράμματος και μετά μιας σειράς μέτρων ανακούφισης του χρέους σύμφωνα με τις ακριβείς ανάγκες που θα υπάρχουν τότε. Και αυτό αντιμετωπίζεται θετικά από τους επενδυτές.

Ανεξάρτητα από τα μέτρα για το χρέος, πιστεύετε ότι το ΔΝΤ θα επιστρέψει στο πρόγραμμα ή όχι;

Το ΔΝΤ είναι πολύτιμος εταίρος στο πρόγραμμα προσαρμογής. Η δόλωση του Eurogroup τον Μάιο αναφέρεται στο ΔΝΤ και το ΔΝΤ συμφώνησε σ' αυτή τη φόρμουλα, επομένως θα κάνουν μια νέα ανάλυση

Δεν αλλάζει ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5%

Ποια είναι η γνώμη σας για την επιδίωξη της κυβέρνησης να μειωθεί ο στόχος του πρωτογενούς πλεονάσματος κάτω από το 3,5% του ΑΕΠ μετά το 2018; Δεν συμφωνείτε ότι ύστερα από τόσα χρόνια λιτότητας πρέπει να υπάρξει μια σταδιακή χαλάρωση για τον ελληνικό λαό;

Ο στόχος για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5% του ΑΕΠ το 2018 και μεσοπρόθεσμα συμφωνήθηκε από τον Πρωθυπουργό τον περασμένο Ιούλιο. Ήταν ένα από τα πολύ σημαντικά στοιχεία της συμφωνίας. Το κείμενο είναι πολύ σαφές, αναφέρεται σε 3,5% του ΑΕΠ το 2018 και στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Είναι γεγονός ότι ο μεσοπρόθεσμος ορίζοντας δεν προσδιορίζεται σαφώς, αλλά νομίζω ότι οι περισσότεροι θα συμφωνούσαν ότι σημαίνει περιο-

βιωσιμότητας του χρέους ως το τέλος του χρόνου και ελπίζουμε ότι τότε θα υποβληθεί στο διοικητικό συμβούλιο του ΔΝΤ ένα πρόγραμμα, όπως αιτήθηκε η ελληνική κυβέρνηση. Το Eurogroup θέλει πάρα πολύ να συμμετάσχει το ΔΝΤ.

Τι εκτιμάτε για τη δεύτερη αξιολόγηση, θα ξεκινήσει στις αρχές Οκτωβρίου αν τα προαπαιτούμενα για τα 2,8 δισ. ολοκληρωθούν ως το τέλος Σεπτεμβρίου;

Μπορεί να αρχίσει και νωρίτερα, παράλληλα, γιατί η δεύτερη αξιολόγηση αφορά σημαντικά θέματα πολιτικής και θα πάρει λίγο χρόνο. Όσο νωρίτερα σημειώσουμε πρόοδο τόσο καλύτερα.

Αναφέρατε στην αγορά εργασίας;

Είναι ένα από τα θέματα, αλλά υπάρχουν και πολλά άλλα. Είναι όλα γραμμένα: μια λίστα θεμάτων σχετικά με τις υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, τον ενεργειακό τομέα, τον οργανισμό ιδιωτικοποιήσεων, τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, τη δημόσια διοίκηση. Ελπίζουμε ότι θα ολοκληρωθούν αρκετά πριν από το τέλος του χρόνου.

Εκτετε περσι στο παρελθόν ότι η κυβέρνηση πρέπει να αναλάβει την ιδιοκτησία του προγράμματος. Πιστεύετε ότι το έκανε, δεδομένου ότι υπήρξαν κάποια σχόλια από κάποιους υπουργούς, οι οποίοι αμφισβητούσαν ορισμένα κομμάτια του προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων για παράδειγμα;

Βλέπω κι εγώ αυτά τα σχόλια από μέλη της κυβέρνησης, αν και όχι από τον υπουργό Οικονομικών ή τον Πρωθυπουργό. Στις ιδιωτικοποιήσεις υπάρχουν φωνές οι οποίες αμφισβητούν τις δεσμεύσεις που έχουν γίνει. Αυτό φυσικά είναι ενοχλητικό και δείχνει ότι δεν υπάρχει πλήρης ιδιοκτησία του προγράμματος στο σύνολο της κυβέρνησης.

Ενα άλλο θέμα που ανέκυψε είναι η υπόθεση Γεωργίου και ΕΛΣΤΑΤ. Η Κομισιόν πήρε μια ισχυρή θέση υποστηρίζοντας ότι κανείς δεν πρέπει να αμφισβητεί τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε το πρόγραμμα. Συμφωνείτε με τη θέση αυτή;

Απόλυτως. Τα στοιχεία δεν είναι απλώς της ΕΛΣΤΑΤ, έχουν επικυρωθεί από τη Eurostat. Εργαστήκαμε με αυτά τα στοιχεία, είναι η βάση για το τρίτο πρόγραμμα και αντιλαμβάνομαι ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν τα αμφισβητεί.

Θα υπάρξει άλλο πρόγραμμα μετά το 2018;

Η προσδοκία μου είναι ότι δεν θα χρειαστεί. Φυσικά, υποθέτω ότι το τρέχον πρόγραμμα θα εφαρμοστεί πλήρως από την κυβέρνηση.

Οι Έλληνες μπορούν να είναι περήφανοι γι' αυτό που επιτεύχθηκε στο παρελθόν σε ό,τι αφορά τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας κόστους. Και τα δύο ήταν επώδυνες διαδικασίες, αλλά έγιναν και δεν χρειάζεται να επαναληφθούν. Τώρα μπορώ μόνο να ενθαρρύνω την κυβέρνηση να συνεχίσει με τα εναπομείνοντα θέματα, τις μεταρρυθμίσεις, την αγορά εργασίας, την ενέργεια, την κοινή ωφέλεια, ώστε να δρέψει τους καρπούς της υψηλότερης ανάπτυξης στο μέλλον. Αν αυτό συμβεί, όπως προ-

βλέπεται στο πρόγραμμα, δεν βλέπω καμία ανάγκη για νέο πρόγραμμα μετά το 2018.

Επομένως, θα μπορούσε να υπάρξει κάποια ευελιξία; Ο Γιάννης Στουρνάρας επίσης έθεσε το θέμα.

Σίγουρα και είναι ένας διοικητής που χαιρεί εκτίμησες, αλλά η συμφωνία είναι πολύ σαφής. Δεν βλέπω να υπάρχει καμία διάθεση να εγκαταλείψουμε αυτή τη συμφωνία και δεν πιστεύω ότι είναι προς το συμφέρον της Ελλάδας να αμφισβητήσει τη συμφωνία του περασμένου χρόνου. Το είπα όταν ήμουν στην Αθήνα τον Ιούνιο. Δεν νομίζω ότι οι απόψεις έχουν αλλάξει επ' αυτού. Και απλώς μεταφέρω αυτά που ακούω από τα μέλη της ευρωζώνης. Δεν είναι η προσωπική μου άποψη, είναι ο τρόπος με τον οποίο βλέπουν τη συμφωνία αυτοί που την υπέγραψαν.

Πότε περιμένετε να επιστρέψει η Ελλάδα στις αγορές; Είναι προϋπόθεση η ένταξη στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης;

Όχι, δεν νομίζω ότι είναι προϋπόθεση. Θα βοηθούσε φυσικά, αλλά αν το πρόγραμμα εφαρμοστεί όπως συμφωνήθηκε, οι προσδοκίες είναι ότι η Ελλάδα θα μπορούσε να επιστρέψει στην αγορά τον επόμενο χρόνο.

Πότε, το επόμενο καλοκαίρι;

Δεν μπορώ να πω ποιον μήνα. Αλλά κάποια στιγμή τον επόμενο χρόνο και αρκετά πριν από το τέλος του προγράμματος, γιατί με το τέλος του προγράμματος η Ελλάδα πρέπει να είναι στις αγορές – καθώς δεν θα τη χρηματοδοτούμε πλέον. Φυσικά τα δάνεια που θα έχουμε ήδη εκταμιεύσει στην Ελλάδα θα εξακολουθούν να υφίστανται. Ήδη τώρα ο EFSF και ο ESM έχουν το μισό δημόσιο χρέος της Ελλάδας – κι αυτό θα παραμείνει για 30 χρόνια. Αλλά δεν θα συνεχίσουμε να προσθέτουμε σ' αυτό μετά τα μέσα του 2018. Η Ελλάδα πρέπει τότε να επιστρέψει πραγματικά στις αγορές. Είναι σημαντικό να ξεκινήσει αυτή την επιστροφή νωρίτερα, ώστε οι αγορές να εξοικειωθούν με την Ελλάδα ως εκδότη, αντί να εξαρτάται από τη δική μας χρηματοδότηση μέχρι την τελευταία στιγμή του προγράμματος, στα μέσα του 2018.

Ο EFSF και ο ESM είναι μακροπρόθεσμοι εταίροι της Ελλάδας, χορηγούμε σημαντικά κεφάλαια με πολύ χαμηλά επιτόκια και αυτό οδηγεί σε σημαντικές εξοικονομήσεις για την ελληνική οικονομία. Συγκεκριμένα, η εξοικονομηση για τον ελληνικό προϋπολογισμό που συνδέεται με τη φθηνή χρηματοδότησή μας είναι περίπου 8 δισ. ευρώ κάθε χρόνο και αυτό είναι περίπου 4,5% του ελληνικού ΑΕΠ

Ο διευθύνων σύμβουλος του ESM με την συντάκτρια των ΝΕΩΝ, Ειρήνη Χρυσολωρά, στο γραφείο του στο Λουξεμβούργο